

Drsnému polnosti strážci se za obět zabíjí osel;
důvod je hanebný sic, tomuto bohu však vhod.
Každého třetího roku, když zimní slunovrat nastal,
Bakchos, zdobený révou, v Řecku měl sváteční den.
Bohové přišli tam též, ti ctitelé Bakchova vína,
každý, kdo v oblibě měl veselí, šprýmy a žert:
satyrská mládež i Pán, vždy náchylní k požitkům lásky,
přišly i bohyně vod, bohyně lesů a hor.
Na svém prohnutém oslu i staříčký Sílénos přijel,
jakož i Priápos chlipný, ptákům jenž nahání strach.

Když pak i vhodný háj si našli k lahodným hodům,
všichni si ulehli s chutí na měkkou podušku trav.
Každý se ozdobil věncem a Bakchos jim podával víno,
potůček k míšení vína štědře jim skýtal svůj proud.
Nymfy s volnými vlasy a nečesanými tam byly,
jiné si dovedně rukou sčesaly ladně svůj vlas.
Jedny tu posluhují, šat přes lýtka vyhrnujíce,
jiné si rozžalí šat, obnaží ukrytou hrudí;
jedna si odhalí šíji, ta po trávě vleče své roucho,
obuv ty půvabné nohy nesvírá jediné z nich.
Sladký mílostný žár zas jiné v satyrech budí,
jiné zas v tobě, jenž zdobíš smrkovým věncem svou skrář.
Síléne, planeš i ty v své chlipnosti nezkojitelné —
bujnost, ta vlastnost tvá, nesvolí, abys byl stár.

Avšak Priápos rudý, ten strážce a ozdoba zahrád,
po Lótidě jen plál ze všech těch bohyně a nymf.
Po ní jen touží, tu žádá, jen po ní jediné vzdychá,
pokynem znamení dává, posunky svádí jen ji.
Krásky však bývají pyšné a ke kráse druží se hrdost:
Lótis má ve tváři výsměch, zhrdá jím, přehlíží ho.
Nastala noc a oni již leželi, uspaní vínem,
majíce zmožená těla porůznu tady i tam.
Lótis nejdále od nich si na zem pod javor lehla
do trávy, tak, jak byla, znavená žerty a hrou.

Milenec vstane, zatají dech a potichu kráčí,
tají a zlehčuje krok, po špičkách prstů jde k ní.

Jakmile v ústraní k lůžku té bělostné nymfy se dostal,
dbá, aby proudící dech nešířil nejménší šum.
Těsně už v trávě nad ní se Priápos pozvolna skláněl;
ale tu bohyni spánek pohroužil v nehlubší sen.
Raduje se a z nohou jí stáhl oděv a již se
přichystal sladkou cestou za cílem touhy své jít,
náhle však hýkavý osel, jenž vozil Síléna, začal
chraplavě říčet a z hrdla dral se mu nevhodný ryk.

Nymfa zděšena vstane a Priápa odstrčí rukou,
kvapivě prchá a tak probudí celý ten háj.
Bůh, jenž hanebný úd měl příliš už připraven k činu,
všem tam ve světle Lúny posměchu terčem se stal.
Původce toho ryku byl potrestán smrtí — a proto
v oblíbě tuto oběť dodnes má plodnosti bůh.

Ptačí oběti

Ptáčkové, rolníků radost, jen vy jste netknuti byli,
vy, ten uvyklý hájům, docela neškodný rod,
vy, již stavíte hnízda a vajíčka hřejete peřím,
vy, jimž z hrdélek něžných line se lahodný zpěv.
Tohle však neplatí nic, neb máte jazyčky hříšné,
těž prý záměry bohů šíříte štěbetem svým.
To však je pravda, neb z vás čím blíž kdo k bohům se vznese,
hned svými křídly, hned zpěvem věštíte pravdivou zvěst.
Dlouho bezpečný byl rod ptačí, teď zabijen též jest,
z vnitřností zrádců svých těší se bohové již.
Bělostnou holubici, již odňali jejímú choti,
často Venuši v počest spaluje posvátný krb.
Záchrana Kapitólia nic neplatí, Ísido bílá,
abys ty nedostávala na míse játra těch hus.
Za noci bohyni Noci se zabíjí s hřebenem kohout,
za to, že bdělým hlasem probouzí teplounký den.

„(1) *Jen pohleď, jak Kupidové sbírají jablka, a neďiv se, že je jich ta mnoho; vždyť to jsou děti nymf a vládnou všem smrtelníkům a ti mnoho mi luji, a říká se, že je to nebeská láska, která řídí záležitosti bohů na Olympu* Cítíš tu vůni, která se vznáší nad zahradou nebo jsou Tvé smysly otupělé Dávej pozor, neboť spolu s mými slovy k Tobě přijde také vůně tohoto jablka.

(2) *Rostou zde řady stromů, mezi nimiž se můžeš volně procházet a hebká tráva lemuje pěšinu mezi nimi, tak měkká, že v ní můžeš klidně spočinout. Zlatá, rudá a žlutá jablka na konci větví zvou ke sklizni bezpočet Kupidů. Jejich toulce jsou vykládány zlatem a zlaté jsou také jejich šípy. Poletují však beze zbroje, neboť tu rozvěsili po jabloních a jejich vyšší vané pláštětky nescitlivých barev jsou pohozeny v trávě. Jejich hlavy nezdobí korunky, stačí jim vlasy. Jejich křídla, temně modrá, purpuroví a někdy zlatá, čeří vzduch a vyluzují harmonické tóny. A ty koše, do nich ukládají jablka! Jaká to hojnost sardonyxu a smaragdů je zdobi; a ty perly jsou pravé, práce však musí být dílem samého Hefaista! Ti Kupidové však nepotřebují jim zhotovené žebříčky, aby se dostali do korun stromů, poletují dokonce až tam, kde rostou jablka.*

(3) *Nemluvíme o těch Kupidech, kteří spí nebo tančí a pobíhají kolem, jak se těší z pojídání jablka, ale podívejme se, co znamenají ti další. Čtyři nejkrásnější se poněkud oddělili od ostatních; dva z nich si navzájem házejí jablky, sem a tam; druhý pár holduje lukostřelbě, strážejí jeden na druhého. Na jejich tvářích však není ani stopy po nepřátelství; nastavují si vzájemně hrudí, bezpochyby proto, aby střely mohly snáze zasáhnout svůj cíl. Je to krásná hádanka; pojd', podívejme se, zda neuhodneme, co to znamená. Je to přátelství, můj chlapče, a vzájemná touha. Poněvadž v Kupidech, kteří si házejí jablky začíná klíčit láska, tak ten, který jablko hází je předtím políbí, zatímco ten druhý, který vztahuje ruce, aby je clytil, je políbí až potom a hodí zpět. Párek lučištníků pak znamená lásku, která se již rozhořela. První párek hrajících si Kupidů zkrátka ukazuje úmysl zamilovat se, zatímco ti druhí vystřelují šípy, aby je touha neopustila.*

(4) *Co se týká Kupidů dále vzadu, obklopených mnoha přihlížejícími, tak ti se pushtli do sebe a oddávají se jakémusi druhu zápasení. Ten zápas Ti popíšu, poněvadž si to opravdu zasloužíš: Jeden se rázně zmocní svého soupeře ze zadu, drží ho za hrdlo, aby ho udušil, a svírá ho svýma nohama; ten se však nevzdává, zůstává stát a pokouší se uvolnit ruku, která ho dusí: ohýbá jeden z jejich prstů dokud také ostatní nepovolí svůj stisk. Kupidové, kterému jsou takto lámány prsty kouše svého soupeře do ucha. Ti, co přihlížejí to však shledávají neřet a proti pravidlům zápasu, a rozzlobeně na něj házejí jablka.*

existujících překladů do angličtiny, němčiny, italštiny, latiny a francouzštiny: Philostratus & Calistratus (cit. v pozn. 24), s. 21–29; Philostratus, *Die Bilder / Eikones* (ed. Otto Schönberger). München 1968, s. 99–103; M. J. Marek 1985 (cit. v pozn. 14), s. 133–135 (italský překlad Demetria Mosca z ca. 1511); P. P. Fehl 1987 (cit. v pozn. 16), s. 125–128 (latinský překlad Stephana Nigera [Milán 1521] podle pařížského vydání Filostratových *opera quae extant* z roku 1608). Pro francouzský překlad viz vydání z roku 1614, citované v pozn. 44 *infra*, s. 43–45

6. 2. Ariadné (I, 15)

(1) Asi jsi od své chůvy slyšel, že Théseus jednal nečestně - ačkoliv někteří říkají, že to neučinil ze zlého úmyslu, ale z Dionýsova popudu - protože zanechal spící Ariadnu na ostrůvku Dia¹⁶⁴. Chůvy se totiž vyznaží ve vyprávění takovýchto příběhů a roní nad nimi slzy, kdykoliv chtějí. Nemusím tedy říkat, že Théseus je ten na lodi a Dionýsos ten na souši, ani tě nebudu jako nevědoucího upozorňovat na dívku na skalách, která tam sladce spí. **(2)** Nestačí jen chválit malíře za věci, za které by i někdo jiný byl chválen, protože je pro každého snadné namalovat Ariadnu půvabnou a Thésea krásného. Existuje i bezpočet Dionýsových symbolů pro ty, kteří jej chtějí namalovat nebo vytesat, a když je dotyčný jen málo vystihne, získá boha. Dionýsovým symbolem je totiž věnec z trsů břečťanu, i kdyby bylo provedení špatné. I roh vyrážející ze skrání ukazuje na Dionýsa a také leopard, byť je vidět jen trochu, je symbolem boha. Avšak jediným znakem tohoto Dionýsa je láska. Květované roucho, thyrsy a jelení kůže jsou odhozeny jako nepatřičné, dokonce ani bakchantky nehřmotí na činely a satyrové nehrají na flétnu. Také Pan zanechal divokého tance, aby nerušil dívčin spánek. Oblečený v nachovém plášti a s vlasy ozdobenými růžemi jde Dionýsos k Ariadně „opilý láskou“, jak říká Téjský¹⁶⁵ básník bezhlavě zamilovaným. **(3)** Také Théseus je zamilovaný, ale pro kouř stoupající z Athén už Ariadnu nezná a ani ji nikdy neznal. Tvrdím, že již zapomněl i na labyrint a nemohl by říci, proč plul na Krétu, pouze hledí na to, co je před přídílí. Podívej se na Ariadnu, spíše však na to, jak spí. Její hrud' je obnažena až k pasu, její šíje zvrácena nazad a odhaluje něžné hrdlo, je vidět celá pravá paže. Druhá ruka ale leží na plášti, aby ji vítr nezahanbil. Dionýse, jak líbezný a sladký je její dech. Jestli voní po jablkách nebo hroznech poznáš, až ji políbíš.

¹⁶⁴ Starověký název ostrova Naxu.

¹⁶⁵ Anakreón, *Frag. 21*, in: Edmonds, *Lyra Graeca II*, L. C. L.

OVIDIUS
MĚNĚ NIKLOVAT

Ať není na omdlení
z dechu, táhnoucího ti z úst,
nos druhých ať nekoření
pach kozla, jenž má královský vzrůst
(A další kroky ať dělá
holka, jež svádí k laskání,
či muž, jež touha zatvrdělá
k jinému muži pohání.)

8) jak se chovat u stolu 525
Vida, sám Bakchos volá
na svého pěvce: i on
přeje milencům, rád rozplápolá
plamen, jimž hořet má sklon...

EXKURS:
Ariadné a Dionýsos
Bloudila jako bez rozumu
po cizí pláži Ariadné,
tam, kde moře bítuje v šumu
vln břehy Naxu nenápadně;
a jak tak byla rozespálá,
tuniku volně, bez úkusu,
bosá a pramálo dbalá
svých vlasů v barvě krokusů,
křičela usiřic těm bluchým vodám
jméno Thésea tyrana
a při tom vládá slzorodá
jí smáčela líčka bezbranná...

530
S vykřičky mísila uzlyky;
a oboje jí slušelo –
ty usazené okamžiky
jí rozhodně byly na tělo.
Znova a znova se bijíc
do hebkých prsou, se ptá:
„Ten zrádce! V dáli mě mífí...
Co se má ale se mnou státí?”

Co bude se mnou?“ ptá se.
Vtom rozezvučel se celý břeh
brou cimbálu a doléhá sem
i vřivení prstů po tympánech.
– Odmlčela se uprostřed slova
a klesne v brůzné předtuše:
bezkravná barva mramorová
zachváťtí tělo bez duše...

Hle, bakchantky sem si cestu razí
s rozpuštěnými hřívami,
hle, předvoj Satyrů, jenž brzy
Bakchovu blízkost oznámí.
Opilý děda Silén tu je

na křivém hrbetě oslíka,
a oslíč žení se přidržuje,
s rovnouhobou se potýká.
545 Jak tak jede bakchantkám v patách
a ony bo škádlí v útěku,
jak ušatého čtvernožce přetáh
prutem, sám cloumán a ve vleku,
se svého osla se zřítíl
na zem a přímo na blavu...
Volali Satyři jankovitií:
„Vstaň, tatko, vstaň – to chce opravu!”

A nyní už se na svém voze
věnceném brozny a révouím
zjevil sám bíh, své tygry brzde
550 uzdou a postrojem zlatavým.
Opustily pobledlé děvče
jak hlas, tak Thésea obrazy;
tříkrát vábá, zda neuteče,
tříkrát jí brůza přimrazí.

555 *Chvěla se, jako když vlání
výchru dotírá na prázdňý klas,
jak rákos, jenž se bez přestání
v mokřině blat musí třást...
Tu řekne jí bůh: „Tvůj osud
jsem já, tvůj ctitel a věčná stráž –
přestaň se bát, dceru Knóssu,
za Dionýsa se uďáš!
Za svatební dar přijmi nebe:
na nebe vstoupíš v souhvězdí
a mnohá bludná loď si z tebe,
Koruno Kréty, vyčte návěští!“
Skončil svou řeč, a aby
strach z tygrů neukročil mezi ně,
seskočil s vozu (dva žlaby
rozčísly písek masivně),
uchvátil dívku do náruče –
neměla síly k obraně –
a nesl ji pryč (jen kruček
má k cíli bůh: všebo dosáhne).
Svatební píseň jedni pění,
druzí velebí Hyména,
a v posvátném loži k sobě spějí
bůh vím a nevěsta zbrzená...*

560 Nuže, když Bakchových statků
před tebou začne defilé,
i žena až na lehátku
(kumpánovi) spočine – hle,
to je chvíle k vzývání Otce
Dionýsa a nočních slavností,
ať způsobí, že jen krotce
se víno v tvé hlavě rozhostí.

570 Právě tady máš povolení
promluvou plnou nápověd
jí spoustu (jen a jen pro ni)
důvěrných věcí povědět.
Tvůj prst v moku namočený
smí psát něžné komplimenty,
aby stůl sdělil zrakům slečny,
jen jí že jsi k službám – jen ty;
smíš očima do očí hledět,
jen stěží v nich tlumit zár:
víc nemá líc umí vypovědět
než verbální repertoár.

575 Jsi to ty, kdo musí hned po ní
sáhnout po číši, již se rty
tkla ona; kde ona se skloní,
tam k obrubě skloň se i ty.
I po jídle, z něhož si brala
tvá dívka (ať je to cokoli),
sáhni, a sahajíc ať dbalá
tvá dlaň lup dotyku si dovolí.

580 Měl bys chít tak partnerovi
své dívky padnout do noty:
nebude coby opravdový
přítel působit trampoty.
Budete-li pít podle losu,
přenech mu lepší pozici;
věnce, jenž patřil tvému vlasu,
se v jeho prospěch zkus odřici;
i kdyby v nižším postavení
vždy ať je první na řadě;
také mu říkej bez váhání
vše, co jej pozvedne v náladě.

hostina a víno
jako prostředky
k sblížení

Ona vzdálenou loď tam marně stíhající zrakem,
strádala přívalem strasti, jenž dral se jí v raněné nitro . . .
Již však z protějška letem se kvetoucí Iakchos blížil = *epička*
v průvodu Satyrů bujných a Sílénů zrozených v Nýse,
tebe hledaje, Ariadno, k níž zahorel láskou.

Vzrušených žen též zástup tu v bouřlivém nadšení třéštil,
výskaje hejsa! mu vstříc a zmítaje divoce hlavou.
Jedny z nich mávaly thyrsy, jimž na hrotu trčela šiška,
z rozsápaného býka zas jiné třímaly údy,
jiné se pásaly hady, jež skrývaly v tajemných koších,
svátosti nesly si jiné, jež skrývaly v tajemných koších,

svátosti, o nichž slyšet se odpírá nezasvěcencům;
dlaněmi pozdviženými tu některé v bubínky tloukly
anebo z kovových trubic zas loudily zvonivý řinkot,
dunivě drsný zvuk zas jiným vyražel z rohů
i hlas píšťaly fryžské v to strašlivým ječením vřískal.

25 τοῦ δίσκου ἀνέχοντος· ἐξαλλοῦσαντα τὴν κεφαλὴν ἐπὶ δεξιὰ
 30 χρῆ κρυπτοῦσθαι τόσον, ὅσον ὑποβλέψαι τὰ πλευρά, καὶ
 ῥιπτένοιον ἀνιμώντα καὶ προσεμβάλλοντα τοῖς δεξιotois πᾶσι.
 329 κ. (3) Καὶ ὁ Ἀπόλλων οὔτω πως ἐδίδασκευσεν, οὐ γὰρ ἄν ἄλλως
 5 ἄφηκεν, ἐμπεισὼν δὲ ὁ δίσκος ἐς τὸ μερικάκιον τὸ μὲν κείτται καὶ
 300 ἐπ' αὐτοῦ γε τοῦ δίσκου· Λακωνικὸν τὸ μερικάκιον καὶ τὴν
 5 ὑπεγείρον ῥῆδη καὶ τὴν ὄραν τῶν δατῶν ὑπεκράϊνον. ἀπέ-
 5 στραπται δὲ Ἀπόλλων ἐτι ἐφεστὼς τῇ βάλβιδι καὶ κατὰ γῆς
 10 βλέπει. πεπηγένοι φήσεις αὐτόν, τοσοῦτον αὐτῷ τῆς ἐκ-
 5 πλῆξεως ἐμπέπτωκεν. (4) Ἀμαθίης γε ὁ Ζέφυρος νεμείσσης
 10 αὐτῷ καὶ τὸν δίσκον ἐς τὸ μερικάκιον παρείς, καὶ γέλωος δοκεῖ
 15 τῷ ἀνέμῳ ταῦτα καὶ τωθεζει περιωπῆν ἔχων. ὄρξς δὲ οἱμαί
 10 αὐτὸν ἐν πτηνῷ τῷ κροτάφῳ καὶ ἀβρῷ τῷ εἶδει, καὶ στέφανον
 15 φέρει πάντων ἀνθέων, μικρὸν δὲ ὕστερον καὶ τὴν ὑάκινθον
 αὐτοῖς ἐμπλέξει.

25. Ἄνδριοι

(1) Τὸ τοῦ οἴνου ρεῦμα τὸ ἐν Ἄνδρῳ τῇ νήσῳ καὶ οἱ μεθύον-
 15 τες τοῦ ποταμοῦ Ἄνδριοι λόγος εἶσι τῆς γραφῆς. Ἄνδριοις
 15 γὰρ δὴ ἐκ Διονύσου ἢ γῆ ὕπνοιος ῥήγνυται καὶ ποταμὸν αὐ-
 20 τοῖς ἀναδίδουσι· εἰ μὲν ἐνθυμηθείης ὕδωρ, οὕτω μέγα, εἰ δὲ
 οἶνον, μέγας ὁ ποταμὸς καὶ θεῖος· ἔστι γὰρ τούτου ἀρυ-
 20 σαμένῳ Νεῖλου τε ὑπεριδεῖν καὶ Ἰστροῦ καὶ που φάνασι περὶ
 20 αὐτῶν, ὅτι κάκεινοι βελτίους ἂν ἐδόκουν ὄλγιοι μὲν, ἀλλὰ
 τοιοῦτοι ῥέοντες.

(2) Καὶ ἔδουσι οἱμαί ταῦτα γυναῖσις ἀίμα καὶ πανδίσις
 ἐστεφανωμένοι κίττῳ τε καὶ σμίλακι, καὶ οἱ μὲν χορεύοντες
 25 ἔφ' ἑκατέρως ὄχθης, οἱ δὲ κατακαίμενοι. εἰκὸς δὲ που κάκεινα

1 δίσκον Jacobs δίσκου ω 2 τόσον FP τοσοῦτον X 5 καὶ
 X 6 τὸ } FP 12 ἐς P^eX ὡς FP 12 παρείς FP ἑπαρείς X

mitschwingen muß. Die Haltung dessen, der den Diskos hält:
 er muß den Kopf nach rechts drehen und sich so weit biegen,
 daß er an seiner Seite hinabschauen kann; dann muß er den Dis-
 kos werfen, wie wenn er etwas hochzöge und die ganze Kraft
 seiner rechten Seite in den Wurf legen. (3) So mag auch Apol-
 lon den Diskos geschleudert haben, denn anders hätte er ihn
 nicht werfen können. Weil aber die Scheibe den Jüngling traf,
 liegt dieser gerade auf dem Diskos. Es ist ein lakonischer
 Jüngling mit geraden und im Laufe wohlgeübten Beinen und
 mit Armen, die schon Muskeln ansetzen und den schönen
 Knochenbau darunter offenbaren. Apollon aber steht noch
 auf der Schwelle, hat sich abgewandt und den Blick zur Erde
 gesenkt. Du wirst sagen, er sei versteinert, so bleiches Ent-
 setzen hat ihn befallen. (4) Ein Rohling ist Zephyros, der aus
 Zorn auf ihn die Scheibe auf den Jüngling lenkte, und dieses
 Unheil scheint dem Winddämon nur ein Spaß, und er lacht
 höhnisch, wie er darüber hinsieht. Du siehst ihn wohl mit
 seiner geflügelten Schläfe und der zarten Gestalt: er trägt einen
 Kranz aus allen Blumen, und gar bald wird er auch die Hya-
 zinthedeinflechten.

PHILOSTRATOS

25. Die Leute von Andros

(1) Der Weinstrom auf der Insel Andros und die vom Flusse
 trunkenen Andrier sind Gegenstand des Bildes. Denn durch die
 Macht des Dionysos spaltet sich für die Leute von Andros die
 weinträchtige Erde und sendet ihnen einen Strom herauf.
 Wenn du an Wasser denkst, ist er gar nicht groß, wenn aber
 an Wein, so ist der Fluß gewaltig und göttlich. Denn wer aus
 ihm geschöpft, mag auf Nil und Istros herabsehen und wohl
 von ihnen sagen, auch sie wären besser angesehen, wenn sie
 zwar klein wären, aber solche Wogen führten.

(2) Das singen sie wohl den Frauen und Kindern zugleich vor,
 bekränzt mit Efeu und Eibe, teils auf beiden Ufern tanzend,
 teils hingelagert. Vermutlich ist auch dies Inhalt ihres Ge-

25 εἶναι τῆς φόδης, ὡς δόνακα μὲν Ἀχελῷος, Πηγεῖος δὲ Τέμπη
 φέρι, Πακτωλὸς δὲ * * * ἄνθη λοιπὸν, οὗτοι δὲ ὁ ποταμὸς
 πλουσίους τ' ἐποραίνει καὶ δυνατοὺς τὰ ἐν ἄγορᾳ καὶ ἐπιμε-
 λείς τῶν φίλων καὶ καλοῦς καὶ τετραπήχεις ἐκ μικρῶν ἔστι
 30 γὰρ κορεθῆντι αὐτοῦ συλλέγεσθαι ταῦτα καὶ ἐσάγεσθαι ἐς
 330 κ. τὴν γνώμην. ἔδουσι δέ που, ὅτι μόνος ποταμῶν οὗτος μήτε
 βουκολοῖς ἔστι βατὸς μήθ' ἵπποις, ἀλλ' οἰνοχοεῖται μὲν ἐκ
 Διόνυσου, πίνεται δὲ ἀήρατος, μόνους ἀνθρώποις ῥέων,
 5 ταυτὶ μὲν ἀκούειν ἡγοῦ καὶ ἄδόντων αὐτὰ ἐνίωιν, κατεψελλι-
 σμένων τὴν φωνὴν ὑπὸ τοῦ οἴνου.

(3) Τὰ μὲν(τοι) ὀρώμενα τῆς γραφῆς· ὁ μὲν ποταμὸς ἐν
 βοτρώων εὐνῇ κεῖται τὴν πηγὴν ἐκιδίου ἀκρατός τε καὶ
 ὀργῶν τὸ εἶδος, θύρσαι δ' αὐτῶ περιπεφύκασι καθάπερ οἱ
 10 κάλαμοι τοῖς ὕδασι. παραμείψαντι δὲ τὴν γῆν καὶ τὰ ἐν αὐτῇ
 ταῦτα συμπίσσεια Τρίτωνες ἦδη περὶ τὰς ἐκβολὰς ἀπαντῶντες
 15 ἄρουνται κόχλοις τοῦ οἴνου. καὶ τὸ μὲν πίνουσι αὐτοῦ, τὸ
 δ' ἀναφυσῶσιν, εἰσι δ' οἱ καὶ μεθύουσι τῶν Τριτῶνων καὶ
 ὀρχοῦνται. πλεῖ καὶ Διόνυσος ἐπὶ κώμων τῆς Ἄνδρου καὶ
 20 καθώρμισται μὲν ἡ ναῦς ἦδη, Σατύρους δὲ ἀνομιεῖ καὶ Ἀηρὰς
 ἄγει καὶ Σειληνὸς ὄσοι. τὸν Γέλωτὰ τε ἄγει καὶ τὸν Κῶμιον
 ἰλαρωτάτω καὶ ξυμποτικωτάτω δαίμονε, ὡς ἦδιστα ὁ ποτα-
 μὸς αὐτῶ τρυγῶτο.

26. Ἐρμού Γοναί

20 (1) Ὁ κομιδῆ παῖς ὁ ἔτι ἐν σπαργάνοις, ὁ τὰς βοῦς εἰς τὸ
 ῥήγμα τῆς γῆς ἐλαύνων, ἔτι κάκεινος ὁ συλῶν τὰ βέλη τοῦ
 Ἄπόλλωνος Ἐρμῆς οὗτος, μάλα ἠδεῖται αἱ κλοπαὶ τοῦ θεοῦ·
 φασὶ γὰρ τὸν Ἐρμῆν, ὅτε τῇ Μαίᾳ ἐγένετο, ἔραν τοῦ κλέπτειν
 καὶ εἰδέναι τοῦτο οὗτι πω ταῦτα πενία δρών ὁ θεός, ἀλλ'

11 μέντοι Schenkl μὲν FP (ausradiert) δὲ X 18 παρασπεφύκασι
 X 19 ληνῶς Paris. 1761 ληναίους ω 28 πω FP₂ που X

sanges: daß der Acheloos Schilf hervorbringt, der Pencios das
 Tempetal, der Paktofos ... Blumen, daß aber dieser ihr Fluß
 sie bereichert und in der Volksversammlung zu großen Män-
 nern, besorgt um die Freunde und aus kleinen Leuten zu
 Vierelmännern macht. Denn hat sich einer aus ihm sattge-
 trunken, so kann er sich all diese Herrlichkeit auf einmal ein-
 bilden. Sie singen wohl auch, daß er allein von allen Strömen
 weder von Rinderherden durchwatet wird, noch von Pferden,
 sondern auf Geheiß das Dionysos als Wein sich ergießt, unge-
 mischt getrunken wird und nur für Menschen strömt. Der-
 gleichen glaube auch wirklich einige singen zu hören, deren
 Stimme vom Weingenuß schon schwankt.

(3) Was man aber sieht im Bilde, ist dies: Der Flußgott ruht
 auf einem Lager von Trauben und gießt ungemischt seine
 Quelle aus; seine Gestalt ist von schwellender Fülle; Thyrsos-
 stäbe sind rings um ihn wie Röhrich am Wasser aufgeschos-
 sen. Verläßt man aber das Land mit seinen Trinkgelagen,
 begegnen uns schon an der Mündung Tritonen, die mit Mu-
 scheln Wein schöpfen. Und teils trinken sie ihn, teils sprudeln
 sie ihn empor, und manche Tritonen sind schon trunken und
 tanzen. Auch Dionysos segelt zum Trinkfest auf Andros; sein
 Schiff liegt bereits im Hafēn und führt in bunter Fülle Satyrn,
 Bakchantinnen und Silene, soviel es ihrer gibt. Auch den Gott
 des Gelächters und den des Schwärmens, beide voll Heiterkeit
 und Lust am Zechen, bringt er mit, um sich den Fluß recht
 köstlich schmecken zu lassen.

26. Geburt des Hermes

(1) Das kleine Bübchen, noch in Windeln, das die Rinder in
 den Erdsplatt treibt, dann auch jener, der Apollons Geschosse
 stiehlt, das ist Hermes. Allerliebste sind die Diebereien des
 Gottes. Hermes soll nämlich, als ihn Maia gebar, am Stehlen
 Freude gehabt und mit viel Geschick gestohlen haben; doch
 tat er, der Gott, es nicht etwa aus Armut, sondern aus Laune

25 εἶναι τῆς φόδης, ὡς δόνακα μὲν Ἀχελῷος, Πηνειὸς δὲ Τέμπη
 φέρι, Πάκτωλος δὲ * * * ἄνθη λοιπὸν, οὗτοι δὲ ὁ ποταμὸς
 πλουσίους τ' ἐπιφοιτᾷ καὶ δυνατοὺς τὰ ἐν ἀγορᾷ καὶ ἐπιμε-
 λεί τῶν φίλων καὶ καλοῦς καὶ τετραπύχαις ἐκ μικρῶν ἔστι
 30 γὰρ κορεθῆντι αὐτοῦ συλλέγεσθαι ταῦτα καὶ ἐσάγεσθαι ἐς
 330 κ. τὴν γνώμην. ἔδουσι δὲ πον, ὅτι μόνος ποταμῶν οὗτος μήτε
 βουκολίσις ἐστὶ βατῶς μήθ' ἵπποις, ἀλλ' οἰνοχοεῖται μὲν ἐκ
 Διονύσου, πίεται δὲ ἀκήρατος, μόνους ἀνθρώποις ῥέων.
 5 ταυτὶ μὲν ἀκούειν ἠγοῦ καὶ ἔδόντων αὐτὰ ἐνίωιν, κατεψελλι-
 σμένων τὴν φωνὴν ὑπὸ τοῦ οἴνου.

(3) Τὰ μὲν(τοι) ὀρώμενα τῆς γραφῆς· ὁ μὲν ποταμὸς ἐν
 βοτρυῶν εὐνῇ κείται τὴν πηγὴν ἐκιδιούς ἀκρατὸς τε καὶ
 ὀργῶν τὸ εἶδος, ὕρσοι δ' αὐτῷ περιπεφύκασι καθάπερ οἱ
 10 κάλαμοι τοῖς ὕδασι. παραμείψαντι δὲ τὴν γῆν καὶ τὰ ἐν αὐτῇ
 ταῦτα συμπίπτει. Τρίτῳ δὲ περὶ τὰς ἐκβολὰς ἀπαντῶντες 15
 ὄφρουνται κόχλοις τοῦ οἴνου. καὶ τὸ μὲν πίνουσι αὐτοῦ, τὸ
 δ' ἀναφυσῶσιν, εἰσι δ' οἱ καὶ μεθύουσι τῶν Τριτώνων καὶ
 ὀρχοῦνται. πλεῖ καὶ Διόνυσος ἐπὶ κώμων τῆς Ἀνδρου καὶ
 15 καθώρμισται μὲν ἠ ναῦς ἦδη, Σαρτύρους δὲ ἀναμιξὲ καὶ Ἀηρῶς
 ὄγει καὶ Σειληνῶς ὄσοι. τὸν ἑλῶτά τε ὄγει καὶ τὸν Κώμιον 20
 ἰλαρωτάτω καὶ ξυμποτικωτάτω δαίμονε, ὡς ἦδιστα ὁ ποτα-
 μὸς αὐτῷ τρυφῶτο.

26. Ἐρμού Γοναί

20 (1) Ὁ κομιδῆ παῖς ὁ ἔτι ἐν σπαργάνοις, ὁ τὰς βοῦς εἰς τὸ
 ῥήγμα τῆς γῆς ἐλαύνων, ἔτι κάκεινος ὁ συλῶν τὰ βέλη τοῦ
 Ἀπόλλωνος Ἐρμῆς οὗτος, μάλα ἠδεῖται αἱ κλοπαὶ τοῦ θεοῦ·
 φασὶ γὰρ τὸν Ἐρμῆν, ὅτε τῇ Μαίᾳ ἐγένετο, ἔσαν τοῦ κλέπτειν
 καὶ εἶδέναι τοῦτο οὗτι πω ταῦτα πενία δρῶν ὁ θεός, ἀλλ'

11 μέντοι Schenkl μὲν FP (ausradiert) δὲ X 18 παραρτηφύκασι
 X 19 ἠηρῶς Paris. 1761 ἠηρῶς οὗ 28 πω FP₂ που X

sanges: daß der Acheloos Schiff hervorbringt, der Peneios das
 Tempetal, der Paktolos ... Blumen, daß aber dieser ihr Fluß
 sie bereichert und in der Volksversammlung zu großen Män-
 nern, besorgt um die Freunde und aus kleinen Leuten zu
 Vierelmännern macht. Denn hat sich einer aus ihm sattge-
 trunken, so kann er sich all diese Herrlichkeit auf einmal ein-
 bilden. Sie singen wohl auch, daß er allein von allen Strömen
 weder von Rinderherden durchwatet wird, noch von Pferden,
 sondern auf Geheiß das Dionysos als Wein sich ergießt, unge-
 mischt getrunken wird und nur für Menschen strömt. Der-
 gleichen glaube auch wirklich einige singen zu hören, deren
 Stimme vom Weingenuß schon schwankt.

(3) Was man aber sieht im Bilde, ist dies: Der Flußgott ruht
 auf einem Lager von Trauben und gießt ungemischt seine
 Quelle aus; seine Gestalt ist von schwellender Fülle; Thyrsos-
 stäbe sind rings um ihn wie Röhrich am Wasser aufgeschos-
 sen. Verläßt man aber das Land mit seinen Trinkgelagen,
 begegnen uns schon an der Mündung Tritonen, die mit Mu-
 scheln Wein schöpfen. Und teils trinken sie ihn, teils sprudeln
 sie ihn empor, und manche Tritonen sind schon trunken und
 tanzen. Auch Dionysos segelt zum Trinkfest auf Andros; sein
 Schiff liegt bereits im Hafen und führt in bunter Fülle Satyrn,
 Bakchantinnen und Silene, soviel es ihrer gibt. Auch den Gott
 des Gelächters und den des Schwärmens, beide voll Heiterkeit
 und Lust am Zechen, bringt er mit, um sich den Fluß recht
 köstlich schmecken zu lassen.

26. Geburt des Hermes

(1) Das kleine Bübchen, noch in Windeln, das die Rinder in
 den Erdsplatt treibt, dann auch jener, der Apollons Geschosse
 stiehlt, das ist Hermes. Allerliebste sind die Diebereien des
 Gottes. Hermes soll nämlich, als ihn Maia gebar, am Stehlen
 Freude gehabt und mit viel Geschick gestohlen haben; doch
 tat er, der Gott, es nicht etwa aus Armut, sondern aus Laune